

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 13. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopenjska petiti-vrata 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnisti: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 104.

V Ljubljani v petek, 8. maja 1885.

Tečaj II.

O volilnem gibanju.

Živahno volilno gibanje pričelo se je v vseh pokrajinah naše državne polovice. Razne stranke izdale so uže svoje manifeste, s katerimi vabijo sotrudnike in pobijajo več ali manj spretno nasprotnike svoje. Vsaka zagotavlja in priseza, da za more Avstrija samo na podlagi njenega programa postati srečna, vsaka trdi, da je naše monarhije prihodnost samo v njenih vrstah. V sumničenju protivnikov večina pojavov ni ravno izbirčna. Vsi mogoči in nemogoči grehi zapisujejo se mu na rovaš in nobeno sredstvo ne ostaje neporabljeno, ako je treba dati sovražniku vdarec in mu omajati zvesto vojsko.

Na strani ustavoverne stranke ponavljajo se vedno in zopet vedno tožbe o zatiranju in nasilstvu, ki ga je baje desnica uporabljala nasproti taboru združene levice. Povsodi tarnajo, da se jim želje niso spolnile, da je njih najboljša volja in najblažji namen ostal brez posledic, ker je trmoglavna desnica gluha in slepa bila za obupne klice iz levega bojnega krila.

A ne samo železni obroč desnice dela preglavico največji stranki naše parlamentarične manjšine. Tudi v lastni sredi levičarjev se nahaja dokaj neubogljivih ovac, ki nikakor nočejo slušati skupni trombi. Nemško-nacionalna frakcija tega tabora dela voditeljem sive lase in starim vodjem naravnost očita, da niso več za rabo. Novi, sveži možje oglašajo se in predbacivajo starim bojnikom celó, da niso pravi pravcati Nemci, da nima srca za bolečine naroda. Kolovodje energične te frakcije niso zadovoljni s sedanjim postopanjem svoje stranke. Duh njihov želi dejanj in hrabrih

činov, ki bi poznim vnukom še poročali o delih mož „ojstrejših strun“. A tudi sami med seboj niso jedini. Nekateri svetujejo, da bi se Nemci znebili nadležne Galicije in Dalmacije; ko bi te dve kronovini izstopili iz kola v državnem zboru zastopanih dežel, potem bi nemška stranka zadobila veliko večino v parlamentu, potem bi bila ona jedina vladajoča moč za vse žive dni in srčne nade vseh pristašev te stranke bi se spolnile. Drugi del nacionalne stranke pa ne tirja take amputacije od državnega telesa; on uvideva, da bi razkosanje cislajtanskih kronovin zadelo na silen, neupogljiv upor, da bi se mu ustavljale one dežele, katere hočejo izbaciti iz skupnosti, kakor tudi vsi ostali deli naše monarhije. Ta del samonemcev želi skupno postopanje in združenje z nemškimi klerikalci. Njim se skuša približevati in dan za dnevom oglašajo se laskavi klici iz tega tabora do klerikalnega, ki sirenskim glasom jednako poudarjajo skupnost materinščine in potrebo skupnega postopanja nasproti slovanskim narodom.

Določenih naporov, kako bi se ti ravno označeni upi nacionalne frakcije dosegli, se vé da nikjer ne nahajamo. Povsodi se le bolj platonično poudarja važnost solidarnega postopanja nasproti konservativni dozdanji večini, a praktičnih predlogov, kako raztrgati ta železni obroč, ne čitamo v nobeni vrsti raznih ustavovernih volilnih oklicev. Glavni smoter so jim tožbe o „zatiranem“ nemštvu in o naraščajoči reki avstrijskih Slovanov. Nekateri manifesti — med drugimi tudi znani elaborat kranjskih ustavovernih veleposestnikov, vedo takó malo pozitivnih pritožb naštetih, da so se spustili le v splošno sumničenje. Pri tem pa je gospodom vse jedno, ali trobijo med svet

fakta ali pa vpijoče neresnice; mislijo si menda, vedno bode nekaj ostalo našim pristašem, če jim tudi goropadne nezmisli natvezimo na uho! Takó sanjarijo o priklopu „Slovenije“ k neki južnoslovanski državi in kar tebi nič, meni nič trobijo okolo, da je to združenje jeden glavnih namenov slovenskega naroda! Da s tem smrtno žalijo lojalni in zvesti naš narod, da mu v tem očitajo stvar, ki so v direktnem protislovju z vso zgodovino slovenskega ljudstva — to onim gospodom ni mari. Mislijo si menda, da namen posvečuje sredstva in po istinitosti svojih besed ne poprašujejo dolgo.

V brezobzirnem sumničenju nasprotnika odlikuje se tudi še druga stranka na Kranjskem, ki ima v svoji sredi možé našega roda in krvi. Njej tudi bojna sredstva ne delajo ravno težave. Najblažje namene obrača sovražno in javno proglašuje, da oni, ki ne gre z njo, je sovražnik vsega naroda, je ubežnik in človek, ki ga bode še pozni vnuk proklinjal in stavil svoji deci v svarilen izgled. V svoji strasti je prišla uže tako daleč, da so ji glavna stvar osebe same. Njim žrtvuje vse, one so ji važnejše, nego narodni interesi!

Tako ima vsaka stranka svoje posebnosti in svoje strasti, in naravno je, da posleduje posebno značijo manjšino. Tisti, ki ne more priti do moči, ki se mora vpogibati večini, tisti rad toži, da se mu krivica godi, če tudi je morebiti nasprotnik njegov navrejši, najpoštenjši. Da je sedanji protivnik manjšine v avstrijskem parlamentu, da je naša desnica stranka najboljšega in najblažjega namena, da ima ona srce za blagor Avstrije, o tem smo prepričani iz dna duše, o tem nam svedočijo pretekla leta, v katerih je bila na krmilu. Obupni klici manjšine razumnemu prebivalstvu ne

Listek.

Instruktor.

(Prosto preložil J. Bedének.)

(Dalje.)

Ob skrajni južni strani na vrtu, za katerim se valovito polje pričinja, napravili so v naglici strelišče tik vrste zelenih duhtečih smerek. Okolo miz po stoleh sedele so dame. Mize so bile bogato obložene s sladoledom in drugo sladkornino nežnemu spolu prilično, med katero so mogočne baterije ponosne svoje rudečkaste in rumenkaste vratove vinskih butelij moškimi ponujale. Krasotici nežnega sveta iz bližnjih in daljših krajev bili ste, kakor si vsakdo misli, Grozdana in Darinka. Prva kot stara prijateljica je domači hčeri pri postrežbi pomagala, skupno pa ste skrbno pazili, da gostom ni ničesa primanjkovalo. Stanko, ki se nikakor ni mogel družbi odtegniti, kakor tudi rad bi se ji bil, slonil je križemrok ob drevesu blizu strelišča in se na videz ni za nič kaj posebno zanimal. Paglavac, kojega so v lovsko obleko vtaknili, narekoval je zadete kroge ter luknje zopet zalepljeval.

Nadlajtenantu bliskalo se je radosti oko, vsaj je imel naj več upanja, da bode zmagovalec na strelišči in tako iz srčno zaželene roke tolikanj krasno darilo sprejel. Od druge strani razburila ga je pa tudi izborna in v obilni meri vžita zlata kapljica. Trikrat je uže streljal in devet in dvajset krogov napravil, česar do sedaj še ni nihče dosegel, poslednji izmed gospodov pa ravno kar strelja. Na Stanka, ki je ob strani slonel se še pazilo ni.

Večkrat uže šinilo je tražeče oko Darinčino od vesele družbe do mladega moža ob drevesu slonečega; kdor bi bil Darinko danes ostro opazoval, takoj bi bil videl, da ni tako vesela in radostna, kakor bi radi krasnega in pomenljivega praznika lahko bila. Ali nihče ni pazil nanjo, kajti človek je v veselih urah ravno tak sebičnež kakor v žalostnih in tožnih. Pa tudi Grozdana niti za trenutek ni Stanka prezrla.

„Le poglej ga, kako je ponosen,“ zašepeta Darinki na uho. „Kako veličastno se po družbi ozira, kakor general po svojih vojaki z visocega konja, le nekako teman, da prav otožen zdi se mi njegov pogled danes, in kakor nalašč ogiblje se družbe — kaj neki mu je?“

Darinka pridvigne rameni. Sedaj je počil zadnji strel in slavna zmaga zaigra baronu okolo usten, zmagonosen stal je tukaj, kar Grozdana s svojim donečim glasom zakliče:

„Ste li uže streljali, gospod doktor?“

Cela družba upre vanj oči.

„Jaz? milostljiva gospica, ne računam se med tekmece za razpostavljeno plačilo.“

„To sem si tudi mislil,“ mrmra baron Ropotar za se ali vender toliko razumljivo, da ga je okolica lahko razumela, ko je zaničljiv posmeh posilil.

Grozdana namežika Darinki in stopi k Stanku.

„In zakaj ne?“ vpraša ga.

Doktor se je po svoje nasmehnil ter z ramama mignil.

„Tega pač ni težko uganiti,“ pristavi.

„Kako arogantno se ta človek vede,“ mrmra zopet nadlajtenant Ropotar.

Darinka je trepetajočega srca čakala, kaj bode Stanko odgovoril; sedaj pa tudi ona k njemu pristopi, svoje lepe, temne oči vanj upre in tresočim in ginljivim glasom pravi:

„In če jaz ne pripoznam veljavnega vzroka, koji bi vas opravičeval, da se ne vdeležite stre-

morejo imponirati; nepristransk opazovalec vidi takoj, da nimajo prave podlage, da stvari pretirajo. Zato pa tudi lahkega srca gledamo volitvam v oči. Narodi naši imajo zdrav razum, in ta se bode pokazal sijajno pri prihodnji sestavi državnega zbora.

Iz Italije.

Ko se je mnogo pisalo o vojski med Rusijo in Anglijo, tedaj se je tudi že sklepalo, kam se bode nagnila ta ali ona država. Osobito mnogo kombinacij delali so iznajdljivi časniki gledé Italije ter trdili z vso odločnostjo in iz zanesljivih virov, da se italijanska vlada že razgovarja z Angleško, kako bode ona prevzela potem ulogo v Egiptu, če bi bila Angleška zamotana v vojsko z Rusijo; kako bode izročena potem Italiji vsa operacija v Sudanu in v Egiptu. In take trditve ponavljajo se še dandanes, da-si je pred nekaterimi dnevi italijanski minister za vnane zadeve, Mancini, z vso odločnostjo označil take vesti kot gole izmišljotine. „S tem izjavljam, da razen uže delj časa obstoječe pogodbe med Italijo, Avstrijo in Nemčijo ne obstoji nikaka pogodba z nobeno drugo državo, da Italija torej, razen zaveznikom nasproti, ni prevzela nikakih obvezanostij kateri koli državi nasproti in da v to mer ne bode ničesar pričela brez dovoljenja parlamenta.“ Blizo takó izrekel se je pred kratkim Mancini pred zbornico ter takó pokopal vse izmišljene grožnje, katere so bojaželjni žurnalisti raznesli v svet. Italija ni nameravala in tudi ne namerava za Anglijo pobirati kostanja iz žerjavice.

Pred kratkim poročali so razni listi o groznem rovanji irredentovcev, katero bi bilo naperjeno proti Švici ter imelo namen, odtrgati kanton Tesin ter ga priklopiti Italiji. O teh vesteh poroča „Pol. Corr.“ iz Rima: „Razen onega neprijetnega in po polnem osamljenega slučaja, da se je objavila knjižura, katera je bila baje po italijanskem konzulu inspirirana ter govorila o eventualni združitvi kantona Tesin z Italijo, zgodilo se ni nič, kar bi opravičevalo obtožbo proti irredentovski agitaciji proti Švici. Kar pa se govori o odboru v Milanu, je bajka. Sploh je zdaj silno malo sledú o irredentovski agitaciji v Italiji. Če se najdejo še individualni politiki, kateri negujejo irredentizem, vendar njih idej ne podpira narod in nikjer se ne smatrajo resnimi. Odločno postopanje vlade tej nevarni agitaciji nasproti jo je skoro po polnem udušilo in ne trdi se preveč, če se pravi, da je irredenta v Italiji odgosposodarila.“

To je zelo prijetno poročilo, in gotovo bi vsacega Avstrijca veselilo, da bi bilo po polnem istinito, saj si vsakdo želi, da se z Italijo ohrani nekajeno prijateljstvo.

Anglija — Rusija.

Vsi listi z velikim zadovoljstvom oznanjajo, da se je nevarnost vojske med Rusijo in Anglijo odvrnila. „Fremdenblatt“ pripisuje rezultat preudarnosti in modrosti ruskih politikov in neomahljivi miroljubivosti vladarjev obeh držav. List zanikava, da bi bila Anglija s tem narodno ponižana, kakor to trdi angleška opozicija. Ravno samozatajevanje, s katerim se je v Londonu delalo na to, da se odvrne nevarnost vojske za Angleško in za Evropo, zasluži zahvalo vseh poštenih prijateljev miru. „Hvala vseh narodov“, pravi ta list, „je prosvetljenim državnikom obeh držav, je londonskemu kabinetu, kakor tudi carjevi vladi gotova, če se ji posreči, mnogo obetajoče početo delo izvršiti in v poštenem, požrtvovalnem, mirnem delu svojim narodom — vsem narodom, dragocen mir ohraniti.“ — Nekateri naši nemški listi, dasi jim je mir po godi, pa vendar ne pišejo ob tej priliki prelaskavo za angleški kabinet. „N. freie Presse“ piše na pr.: „Angleška diplomacija, katera je v slednjem trenutku po Gladstonu z veliko mirovno demonstracijo privela zadevo do odločbe, je tudi pri tem vprašanju kazala malo trdnosti, zavedne jasnosti, poznanja oseb, stvari in razmer, tudi tu pokazala nekonsekventnost. Brez vzroka se je Angleška pritirala na kraj vojske, in glej, nenadno izkazalo se je prijateljstvo emirjevo kot ničvredno in Angleška je s tem prevzela tem večjo odgovornost Rusiji nasproti.“

„N. W. Tagblatt“ meni, da je v parlamentu dovoljenih 11 milijonov malenkost, če se jemlje ozir na pravo ceno, katero je plačal Gladstone. Nasprotniki Angleške čutili se bodo s tem k najsmelejšemu postopanju izzvane. Tudi Rusija se ne bode zadovoljila samo z zelenico ob Penždu, marveč stegnila roko v Herat. Če pa se to zgodi, potem bode prišlo vprašanje o miru in vojski zopet na dnevni red. Za veliko, morda za največjo ceno, katera je sploh možna, kupila si je Angleška mir; pravo zanesljivo jamčenje miru pa si s tem ni pridobila.

„Wr. Allg. Ztg.“ meni, da je redkokedaj kak kabinet uporabil toliko umetnosti, kakor angleški, da ni bilo treba dati prizadetega mu udarca nazaj. List meni, da je pač dokazano, da Angleška hoče mir, a ostane bojazen, da Rusija z ravno toliko skrbljivostjo išče odločitve z orožjem, in to hoče le toliko časa zavleči, dokler ni po polnem pripravljena.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V ogerski poslanski zbornici predložil je predvčeranjim finančni minister grof Szapary postavni načrt, s katerim se vlada pooblaščuje, da

koji so do sedaj uže na strel pripravljenega Stanka opazovali, namuzne se pri teh besedah.

„Kakó to mênite?“ obrne se Stanko proti nadlajtenantu mirnim ali vendar takó odločnim glasom, da je baron nehoté osupnil.

„Misli sem na slučaj, ako niste morebiti posebno izvežbani v orožji, da bi se vam bil lahko prihranil ne ravno občudovanja vreden trenutek, kadar boste strel dokončali.“

„Lepa hvala za vašo skrb, vendar pa se lahko poskusi“, zavrne ga suhoparno in resnobno Stanko, ter povzdigne samokres. Vseh oči so na tarči. Stanko pomeri in pištola počí.

„Središče“, zakliče deček pri tarči.

Dobrokljici zaslišijo se od vseh strani. Baron se vgrizne v ustnice.

„Sreča, gola sreča“, pristavi poluglasno.

Doktor si dá ravno tisto orožje zopet nabiti, pomeri in sproži, in zopet deček pri tarči vsklikne: „Središče.“

Nadlajtenantov obraz od jeze skoro začrni in z zobmi je zaskripal, Stanko pa je ravno kar v tretjič „središče“ zadel.

Kakor iz enega grla zaorijo mu vsi od kraja „živio“. Vse se sili k njemu, vse mu čestita na

izda za udobitev poslovnega kapitala za ogerske državne železnice petodstotno papirno rento v znesku 18170000 gld.

Tuje dežele.

V predvčerajšnji seji pruske poslanske zbornice potezal se je minister Puttkamer za to, naj se iztirajo iz dežele nepruski Poljaki, češ, da to zahteva „politična varnost dežele in ohranitev nemške kulture.“ Ob tej priliki predbacival je minister Poljakom, da so jih morali Nemci rešiti globokega barbarstva, da so tako rekóč še zdaj barbari: „To se najbolje kaže“, dejal je minister, „pri šolskih razmerah, osebno v zapadni Pruski, katero so še le Prusi iz brezdnega barbarstva in ubožstva izrekli, v katero jih je pahnilo poljsko barbarstvo.“ Poljski poslanci bili so po tem govoru silno razburjeni.

V italijanski zbornici odgovoril je Mancini na interpelacijo o kolonijalni politiki ter dejal, da je program za ekspedicijo ob Rudečem morji zelo pohleven in moder. Kongo-ekspedicija se je samo odložila; na ustje Jauba odišli raziskovalec Cechi bavi se tam z raziskovanji ter se pogaja na željo Nemčije o trgovinski pogodbi na podlagi načel, katera so se sklenila pri berlinski konferenci. Razmere k suverénom v Abesiniji in Šoa so pomirljive. Ekspedicije k Rudečemu morju stale so samo dva milijona. Minister je zopet ponavljal, da je Italija v prijateljstvu z Angleško in z osrednjimi vlastmi. Mancini je na dalje dejal, da bi bila vojaška napaka, če bi se prodiralo dalje proti Kerenu, kateri po pogodbi spada k Abesiniji.

Med Rusijo in Kitajsko pretí zopet vneti se prepir. Od l. 1860. se je meja, katera se je določila z generalom Ignatjevom, večkrat s silo prekoračila. Vsled nebrojnega prebivalstva in popustljivosti kitajskih uradnikov se je meja premaknila bolj na zapad. Kitajska vlada je uže večkrat zahtevala, naj se jemlje ozir na staro mejo, a ruski komisarji se niso menili za to. Zdaj Kitajska zopet zahteva, naj se še jedenpot določi meja, in Kitajska je baje pripravljena to s silo doseči.

Iz Danske se poroča, da se je izdal začasni zakon, s katerim se prepoveduje vvažanje in izvažanje orožja, kakor tudi vežbanje v orožji, ker se, kakor pravi zakon, neomejeno dovoljenje za rabljenje orožja lahko zlorabi.

Iz Sudana se poroča, da je vèst o porazu Mahdijevih čet pri Mesalamiji blizu Senaarja resnična. Mahdi je baje izgubil mnogo móž. Vstaja v Kordofanu se vedno bolj razširja in zaradi pomanjkanja živeža vlada tam velika bèda.

Iz Amerike se poroča, da je vlada Zjedinjenih Držav sklenila, da se ne bode vmešavala v srednje-ameriške zmešnjave, marveč da bode storila samo to, kar zahteva varnost državljanov.

mojsterski čin, on se pa leno zopet ob drevo nasloni, kakor bi se vse kar samo po sebi razumelo. Tudi Milan stisnil mu je roko. Živa Grozdana ni bila nikakor med zadnjimi, ki je k Stanku priškljajala, ga za roko prišla in k zarudeli Darinki peljala, kjer je prejel iz njene roke odločeno darilo, prekrasno listnico, o kateri se je v duhu uže nadlajtenantu sanjalo.

Nadlajtenant se je kakor gad od jeze in sramote penil, kajti njemu ni manjkalo škodoželjnih pogledov in dvojiljivega posmehovanja. Dasiravno jim je mrzelo, da je prezirani domači učitelj Dušanov takó zmagovalno izvršil svojo nalogo, so vendar vsi brez izjeme baronu to velikansko ponižanje iz srca privošili, kajti žalil jih je vse, ker se je pri vsaki priložnosti za prvo osebo vrival.

„Pah, saj tudi ni Bog vé kaj“, pravi baron, ki je hotel priložnost iz trte izviti, da bi si svojo gnjev izpraznil, „nekoliko vežbanja, sigurna roka in — sreča, in evo vam rezultat. Vse kaj družega pa se mi zdi, mrzlega srca živemu človeku nasproti stati ter mu kako reč, na pr. vizitko, v roki prestreliti, tako rekóč, kakor vojak vojaku v ognji nasproti stoji.“

Te besede govoril je proti doktorju obrnjen.

ljanja, in ako vas prav lepo prosim, bode se li še dalje branili?“

Osupnjen jo pogleda; videč pa, da se ji negotovost na obrazu bere, je-li bode vslišal njeno prošnjo, s tresočim, le nji in Grozdani razumljivim glasom zamrmra:

„Ne! Vam se ne morem vstavljati.“ Nadlajtenant zaceptá. „Revše,“ misli si sam pri sebi, „ki služi v hiši, kako se dá za božjo voljo prositi, priganjati. Kakor iz milosti izpolnim željo zalemu dekletu.“ Táko tekmeštvo zdelo se je visokorodnemu kavalirju samega sebe in cele družbe ne vredno; kljubovati pa mu vsaj v prvem trenutku ni bil kos, kajti provzročila ga je kraljica današnjega dneva sama. Tolažila ga je edino še nada, da se bode doktor s svojim streljanjem neizmirno blamiral, kar naj mu bode na jako izdatno odškodnino za sedanjó jezo.

Stanko stopi na strelišče ter si izbere samokres.

„Morda, milostljiva gospodičina, vam bode gospod doktor za vašo ljubeznivost malo hvale vedel,“ sproži zaničljivo zopet baron.

Marsikateri navzočih gospodov in gospodičev,

Javno mnenje je sicer za to, da se ustanovi federalna unija osrednje-ameriških držav, da bi se takó pospeševali gospodarsveni interesi; to pa da se more zgoditi le mirnim pôtem.

Dopisi.

Iz Planine, 7. maja. (Izv. dop.) Kedo izmed nas se ne spomina več tistih žalostnih časov, ko so kmetski paglavci v prijetnih pomladanskih dnevih, mesto da bi v šoli sedeli ter si potrebnih stikali, ptičja gnezda razdirali, jajčeka pobirali, mladiče na vse mogoče načine trpinčili in morili. Kedo se tudi ne spomina, kaj so počeli vaški bosopetniki z nedolžnimi, za kmetijstvo prekoristnimi krastačami, netopirji itd. Dandanes se je v tej zadevi v nekaterih krajih uže mnogo na bolje obrnilo, a vender se nahajajo stranske vasi, v katere ni zašlo usmiljenje do nedolžnih živalic in tudi trohica tiste omike ne, katera se v današnjih časih od vsacega še takó preprostega seljaka terjati sme. V naši šolski občini, katera šteje nad 250 šolskih otrok, bila sta v pretečenem letu le dva (pa še od tih dveh je bil jeden iz sosednje občine), katera sta se takó daleč spozabila, da sta šla ptičjih gnezd iskati. Letos, upamo, bosta tudi ta dva krenila na pravi pot ter opustila za vselej to hudobno ravnanje, če nam jih ne bodo spridli zopet odrasli malopridneži, koji imajo v tej zadevi še zmiraj le preveč slobodno pot.

Veliko se terja dandanes od ljudsko šole in ta tudi veliko storí, a vsega pa tudi ne more, če nima o svojem blagodejnem delovanju nikake zunanje podpore. Kadar bodo naši očetje župani postavili o varstvu ptičev, poljedelstvu koristnih strogo spolnjevali ter gledali osobito na to, da vedno žejni žganjepivci ne bodo ptičnic, limanic in družega tacega peklenskega orodja ljubim ptičicam nastavljali, in da ne bodo mladičev iz gnezd pobirali ter na dom nosili, izdala bo tudi svarilna beseda v šoli več, kakor pa sedaj, ko odrasli ljudje s slabimi vzgledi vse to poderó, kar se v šoli s težavo sezida.

Mathieu de la Drôme-ovo vremensko proročanje za mesec maj se pri nas slabo ponaša. Mesto prorokovanih lepih in toplih pomladanskih dni imamo neprijetno vreme z obilim dežjem. Kaj le bo, kadar pridejo še znani trije ledeni možje! Takrat bomo pa poiskali zopet zimske kožuhe. Slabi časi res! Hrošči, kateri so pred nekaterimi dnevi v obilem številu pričeli svoje požrešno delovanje, tudi prezebajo in prav lahko jih je loviti. Sadja bodemo imeli letos obilo, če ga nam kaka nima ne pokončá. *Vederemo.* —k.

Razne vesti.

— (Tatvina na pošti.) Pošta, ki je 5. t. m. šla iz Novega Sada v Pešto, imela je seboj tudi vrečo,

„Meni se pa zdi, da je vender le velik razloček; tamkaj gre život za život, tukaj pa strelec ni v nobeni nevarnosti, pač pa — divjačina“, odgovori doktor.

„Sramota za onega, koji se pri takem podjetji blamira, je vender le mnogo večja, kakor pa rana, katero bi morda slučajno — divjačina dobila“, odvrne baron.

Stanko se z dolgotrajnim in pomenljivim okom vánj ozre.

„Vas je li morda volja zvršiti predrznost ovo?“

„Vi mênite brž ko ne, naj bi se mi iz roke karta streljala? Kolikor je vas, nikdo mi ne strelja zadosti izborna, da bi se mu jaz postavil, dokazati pa vam hočem, da sem zadosti hladne krvi, vežbane roke, po polnem kos drugemu karto v roki prestreliti. Onemu paglavcu bom dal zlat in rad se mi bo postavil, da izvršim malenkost.“

„Koliko velikodušnost,“ pravi Stanko, ter od nevolje in jeze zarudí, „da vas je volja, rano z zlatom zakrpati, katero bi vender le mogoče kmetiška divjačina na kožo dobila. Prepričan sem, da nikdo o vaši zmožnosti in ročnosti ne dvoji, tedaj mnogo bolj pametno ne storite, ako si to predrznost iz glave izbijete.“ (Dalje prihodnjič.)

v kateri so bila pisma z denarjem v znesku 5994 gld. Ko je v Pešti poštni uradnik dobil to vrečo v roke, zapazil je takoj, da na vreči ni poštnega pečata. Podal se je tedaj k svojemu višjemu in ta je odredil, da se je vreča odprla v pričo posebne komisije. Namesto 14 pisem, ki so imela biti notri, in 5994 gld. denarja, dobili so notri več starih časopisov in pa malo škatljico, v kateri je bilo še 6 goldinarjev. Sumi se, da je tatvino doprinesel neki železniški sluga.

— (Umor mlade deklice.) Iz Karlovih Varov poroča se z dné 3. t. m. o sledečem groznem zločinu: Mlada, sedemnajstletna deklica s priimkom Borkenstein podala se je dné 25. p. m. v Karlove Vare, kjer je imela stopiti v službo kot kasirka v neki kavarni. Včeraj dobili so stariši deklice od dotičnega kavarnarja listnico, v kateri popraša, zakaj se njih hči do sedaj še ni oglasila pri njem. Starišev polasti se velik strah in skrb in takoj storí korake, da se pozvé, kaj se je zgodilo z njih hčerjo. Danes dobili so nesrečno deklico ob poti v gozdu blizu mesta ležati s prerezanim vratom. Morilca so dobili. Ta skušal je doprinesiti enak zločin na drugi deklici v neki gostilni v Karlovih Varih, a preprečili so to domači ljudje. Prijeli so ga ter izročili oblastnji. Dobili so pri njem več reči, ki so bile last nesrečne deklice. Zločinec je baje tudi vojaški begunec.

— (Reklama.) Do sedaj znane so nam bile le iz Amerike reklame, ki smo jih morali zaradi njih izvirnosti občudovati, a v novejšem času nahajamo take, če ne še izvirneje, tudi po avstralskih časopisih. Takó napoveduje nek ondoten časopis nov roman, ki ga misli v podlistku prinašati, na sledeči način: „Nenavadne prigodbe, ki se v tem romanu pripovedujejo, imele so do sedaj zelo žalostne posledke. Naša dolžnost je in naše poštenje zahteva, da naše čitatelje opozarjamo na to. Naj bi tisti, ki so zelo občutljivi, ali ki imajo zelo živo domišljijo, to povest daleč proč od sebe vrgli. Tudi še tako neobčutljivega človeka pretrese ta povest; tudi še takó mrzlemu in hladnokrvnemu kali mirno spanje in potok solzá izvabi iz očí tudi tistemu, ki drugače nikdar ni navajen jokati. A vse to še ni najhuje, kar nam je povedati. Konstatovale se je, da je od 10000 ljudi, ki so ta roman čitali, 422 zblaznelo, 977 zapalo jih je v strašno melanholijo, 894 vzelo si je vsled tega svoje življenje, a 1215 izginito jih je brez sledú. Za čitatelje, ki se taki nevarnosti nečejo izpostavljati, priredi naš list drugo izdajo tega romana, koja ne bo imela takih posledkov in ne bo takó življenju nevarna.“

Domače stvari.

— (Cesarjevič in cesaričina) podala se bosta dné 16. ali 17. t. m. za delj časa v Budimpešto. Do tedaj pa ostaneta v Laksenburgu, in cesarjevič podal se bo za kratek čas na lov v Štajersko.

— (Slovensko uradovanje pri sodnijah.) Pravosodni minister naročil je predsedniku graške nad-sodnije, vit. Waserju, naj predloži nove sodnijske obrazce v pravilni slovenščini prevedene in naj se v tej zadevi vrši posvetovanje z uradniki ljubljanske deželne sodnije, kateri so zmožni slovenskega uradovanja. Ti obrazci izročili se bodo tudi sodnijam tržaške nad-sodnije, da se takó doseže jednotno uradovanje v slovenščini.

— (Umrl) je včeraj dopoludné v Trstu pod-admiral baron Petz v 67. letu svoje dobe. Pokojnik udeležil se je bitke pri Visu kot poveljnik ladije „Kaiser“.

— (Čebelarsko in sadjarsko društvo za Kranjsko) razpisuje 10 daril za one „šolarje“, kateri letos največ „kebrov“ nalové in ali gg. učiteljem ali gg. županom oddadó. P. n. gg. učitelji in župani so prošeni, one otroke, kateri največ kebrov naberejo (ali sploh kateri so se za stvar ponujali), društvu po imenu in mero nabranih kebrov o svojem času naznaniti. Darila obstojé: 1.) 2 cesarska cekina; 2.) 1 cesarski cekin; 3.) do 6.) po 2 sreberna goldinarja; 8.) do 10.) po 1 srebern goldinar. Domoljube prosimo, naj ta namen podpirajo. Prostovoljna darila, ako društvu dojdejo, bodo naznanjena in za pomnoženje premij porabljena. Sedež društva je na Jesenicah (Gorenjsko). Čebelarsko in sadjarsko društvo za Kranjsko, 5. maja 1885.

— („Sokolov“ izlet) ne bo v nedeljo jutraj v Švico in na Dobrovo, temveč pojde v nedeljo popoldné ob 1. uri na Kozarje, kjer bo ostal do večera. Pičla oddaljenost od mesta in pa nestanovitno vreme, katero uže ves teden traja, povod ste tej spremembi.

— (Iz tira skočil je) včeraj opoludné vlak na tiru južne železnice za Žvokljevo hišo na Marije Terezije cesti. Pri predzadnjem vozu zlomila se je namreč os; skočil je ta voz in slednji iz tira. Škode ni posebne.

— (Farni konkurz) delal je te dni gospod Andrej Karlin, kaplan v Št. Juriji pri Kranji.

— (Z Notranjskega) se nam poroča: Dnó 16. t. m., na imendan ranjk. gosp. Janeza Kalistra, bo v Slavini delitev od njega vstanovljenih premij za najlepše junice v tej fari izrejene, in g. tajnik kmetijske družbe G. Pirc je obljubil, da pride isti dan k tej delitvi ter bo spet imel poučni govor kmetovalcem, katerih se takrat navadno precej zbira. Pivčani močno hvalijo njegove nauke in svête, Bog daj, da bi se jih tudi kaj prišlo in sadú rodilo.

— (Nesreča.) Z Dovjega se nam z dné 6. t. m. piše: Danes okolo ene ure popoldné podiral je posestnik Alojzij Peterman z dvema drugima možema svoj kozolec. Pri tem podere se jeden steber in pade takó nesrečno nanj, da je bil takoj mrtev.

— (Nevihta.) Iz Buj v Istri se poroča, da je bila dné 4. t. m. tam huda nevihta, katera je zelo poškodovala polje. V Kastelci udarila je strela v neko drevo, pod katero se je pred dežjem zateklo pet kmetov; strela uničila je po polnem drevo, dva kmeta je ubila, drugi pa so bili tako hudo poškodovani, da bodo težko okrevali.

— (Shod volilcev okolice in seja odbora „Edinosti“ pri Sv. Križu) v nedeljo dné 3. t. m. je bil, kakor poroča „Edinost“, kljub dežju dobro obiskan, posebno smo zapazili mnogo slovenske inteligencije iz Trsta. Zbralo se je v gostilni vinotočnega društva in na prostoru pred farovžem in eno gostilno več sto ljudi. — Prišla je tudi izvrstna kriška godba v uniformi nekdanjega okoliškega bataljona (jako zali mladenči) in je najprej zaigrala cesarsko, potem pa „Naprej“ in še druge domače. — Med tem časom je imel odbor „Edinosti“ s zaupnimi možmi iz Križa posvetovanje v hiši gosp. M. Košute in je izvolil volilni odbor za šesti okraj. Po dovršenem pogovoru so šli odborniki in zaupni možje v gostilno vinotočnega društva; tam zbrano ljudstvo je sprejelo predsednika gospoda Nabergoja z navdušenimi živiklici. Ljudstvo je potem nagovoril gosp. Dolenc ter naglašal važnost prihodnjih volitev ter svaril volilce pred nevarnimi agitatorji „Irredente“ itd. Za Dolencem je govoril še gospod Persič blizo v enakem zmislu. Med petjem in godbo je trajalo potem veselje do 8. ure zvečer. — Vse je bilo lepo; le nek irredentar se je upal priti med slovensko ljudstvo in ga celó surovo razžaliti. Razkačeno ljudstvo je planilo nanj in slabo bi se mu bilo zgodilo, da ga ni kril nek odbornik „Edinosti“ s svojim životom. V ostalem je bil lep mir in red in pohvaliti nam je kriške možake, prave korenjake, ki bodo stali kakor skala za svoj narod, pohvaliti pa nam je tudi kriško godbo, ki se je v primerno kratkem času tako dobro izvežbala, kar je v prvi vrsti zasluga ondotnega gosp. učitelja. Spoznava se v zadnjem času splošen napredek v Križu, in kakor smo se prepričali, je v tem obziru ondotnega č. gospoda župnika delovanje jako plodonosno. — Bog živi vrle Križane!

— (Poštne hranilnice.) V minolem meseci aprilu se je 187 401krat vložilo 20 483 207 gld., izvzelo pa 66 950krat za 19 468 168 gld., na VII. skupino (Tirole-Primorje-Dalmacija) pride 10 997 vlog za 1 779 796 gld. in 3212 izplačl za 1 348 063 gld., na VIII. skupino (Štajerska-Kranjska-Koroška) 13 227 vlog z 1 461 763 gld. in 3250 izplačl za 452 951 gld. Od 12. januarja 1883 do konca omenjenega meseca se je vložilo 132 768 444 gld., izplačalo 111 315 755 gld. — Rentnih knjizic je 7184 v vrednosti 3 346 750 gld. Vložnih knjizic je v prometu 460 140, med temi 8643 nemško-slovenskih.

— (Tiskovna napaka) vrnila se je v včerajšnji list na 3. strani, predal 3., vrsta 10.; čita naj se mestu „je“ — bode baje — in „je imel“ — ima.

— (Strela ubila.) Iz postojinskega okraja poroča se nam z dné 6. t. m.: Včeraj ob 2. uri popoldne pasel je 16letni Fran Papis iz Matenje Vasi na pašniku blizu vasi ovcé. Na enkrat zabliska se in strela udari v nesrečnega pastirja in ubije tudi 16 ovác. Strela posmodila mu je nekoliko lasé ter mu je strgala čevlji z desne noge.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Petrograd, 8. maja. Poroča se, da se bode določitev gledé kršenja pogodbe z dné 17. marca izročila odločbi razsojevalca, kateri bode določil, kako naj se za obe državi častno reši ta zadeva. Glavne točke mejne črte določile se bodo prej po sporazumljenji obeh kabinetov.

Zagreb, 7. maja. V saboru utemeljeval je Frank svoj predlog, po katerem se vlada pozivlje, da k izrednemu proračunu predloži izkaze o dohodkih Hrvatske in Krajine.

Berolin, 7. maja. „National-Zeitung“ poroča, da je danski kralj naznanil danskemu državnemu svétu, da je na poziv pripravljen, prevzeti posel razsojevalca med Anglijo in Rusijo.

London, 7. maja. Kakor se zatrjuje, se je Lumsden zaradi tega poklical domov, ker njegova poročila niso bila sestavljena z zadostno skrbljivostjo ter se je zaradi tega nevarnost vojne le še povečala. — Vlada je sklenila, da se napravi mornarica za Avstralijo.

Ottava, 7. maja. (Reuterjevo poročilo.) Po najnovejših poročilih iz Battleforda bili so v boji dné 3. t. m. Indijani po polnem tepeni, izgubili so 100 móž.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 8. maja.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.10
„ „ „ srebri	82.40
Zlata renta	107.20
5% avstr. renta	97.90
Delnice národne banke	853.—
Kreditne delnice	287.75
London 10 lir sterling	124.90
20 frankovec	9.86 ⁵
Cekini c. kr.	5.85
100 drž. mark	61.—

Tujci.

Dné 6. maja.

Pri Maliči: Ohr, fabrikant; Kassler, Fischer, Weschanski, Ortner, trgovci, z Dunaja. — pl. Kriehuber, zasebnica, in pl. Schildenfeld, zasebnica, iz Gradca. — Vitez Jettmar, c. kr. okr. glavar, s soprogo, iz Opatije.

Pri Slonu: Scherer, baletni mojster, iz Petrograda. — Reitmann, Mihalup, trgovca, in Commer, baletka, z Dunaja. — Kraus, uradnik južne železnice, iz Maribora. — Zenkovich, zasebnica, s hčerko, iz Trsta. — Matschek, zasebnik, iz Jaske. — pl. Nemečič, c. kr. polkovnika soproga, iz Pulja. — Doxat, posestnica hotela, iz Postojne. — Vieten, zasebnica, iz Prestraneka.

Pri Bavarskem dvoru: Payer, posestnik, iz Wolfsberga. — Muri, koroški dež. poslanec, z Jezera.

Pri Avstr. carji: Vesel, komi, iz Trsta. — Schilcher, pivovarnik, iz Gradca. — Schubitz, c. kr. davk. vajenec, iz Radóvljice.

Pri Južnem kolodvoru: Steiner, c. kr. dež. sodnije svétnik, iz Viremsa. — Sittig, zasebnik, iz Radóvljice. — Valenti, tajnik cirkusa „Amato“, iz Pulja. — Spenussani, artist, iz Bologne.

Pri Virantu: Poš, okr. ranocelnik, z rodbino, iz Žužemperka. — Boic in Mercher, posestnika, iz Dolenje Vasi. — Bartelme, posestnik, iz Kočevja.

Umrli so:

Dné 5. maja. Fran Kramar, delavčev sin, 2½ l., Dunajska cesta št. 7, Bronchitis.

Dné 6. maja. Jurij Oman, delavec, 44 l., Sv. Petra cesta št. 9, alkoholizem.

Dné 7. maja. Marija Blaž, hči mest. redarja, 2 l. 7 mes., Kravja dolina št. 16, sušica.

V civilni bolnici:

Dné 5. maja. Jera Bernik, gostinja, 54 l., splošna vodenica.

Dné 6. maja. Franciška Geiger, delavka, 17 l., jetika.

Dné 7. maja. Jurij Moran, delavec, 48 l., jetika.

Srečke

z dné 6. maja.

Brno: 43 60 9 70 75

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
7. maja	7. zjutraj	731.09	12.0	jzpd. sl.	obl.	0.10
	2. pop.	732.01	15.8	„	„	dež
	9. zvečer	733.05	12.4	zpd. sl.	„	„

Odgovorni urednik J. Naglič.

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal sledeče knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje: Praktično metodiko, cena 80 kr., Prvi pouk 60 kr., Fiziko in kemijo 60 kr., Prirodopis 56 kr., Zemljepis 26 kr., Geometrijo 24 kr., Malo fiziko 23 kr., Domovinoslovje 20 kr., Pripovedi iz zgodovine Štajerske 6 kr., Opis krškega okr. glavarstva 30 kr., Zgodovino štajerskih Slovencev 1 gld. 20 kr. — Isti pisatelj ima v zalogi razne **pisanke in risanke**; mali slovenski **zemljevid kranjske dežele** z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški **zemljevid Avstrijsko-Ogerske**, cena 1 kr., in **zemljevid krškega okrajnega glavarstva**, cena 5 kr. (45) 30—5

V našem založništvu je izišel na svetlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Odlikovan s tremi zlatimi in jedno svetinjo za zasluge

Franc Jožefov grenki vrelec

od davna iskušena, izborna grenka voda.

Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti. (64) 6—4

Podružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavóda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci na obrestovanje

v bankovcih

za 4 dni odpovedbe 3¼ od sto
8 „ „ „ „ 3¼ „ „
30 „ „ „ „ 3¼ „ „

v Napoleondorih

30dnevna odpoved 3 od sto
3mesečna „ „ „ 3¼ „ „
6 „ „ „ 3¼ „ „

Oddelek za giro

v bankovcih 2½ proc. obresti za vsako vsoto, v Napoleondorih brez obrestij.

Nakazila

na Dunaj, v Prago, Budimpešto, Brno, Opavo, Levov, Reko, dalje v Zagreb, Arád, Gradec, Sibinj, Inomost, Celovec, Ljubljano in Solnograd so brez stroškov.

Kupovanje in prodaja

deviz, vrednostnih papirjev in inkaso-kuponov po ½ proc. provizije.

Posojila

na poroštevna pooblastila (warrants), pogoji po dogovoru;

proti dovoljenemu kreditu v Londonu ali Parizu ½ proc. provizije za 3 mesece;

na vrednostne papirje (efekte), 6 proc. obrestj na leto do svote 1000 gld.,

za večje svote vsled specialnega dogovora. (69) 36—2

V Trstu dné 1. oktobra 1883.

Vozni nakladni listi

dobivajo se v tiskarni

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani.

Patenti
skoro po vseh
državah.

Oehlerjevo

Premijirano
na Topliški izložbi
1884.

voštilo za tla

parketna tla in taka iz mehkega lesa

od rumene, rumeno-rjavkaste, rjave in prirodne barve

so od vseh strani priznava kot najcenejše, najzatrnejše, najpraktičnejše in najelegantnejše pleskanje (namazilo) za tla.

Prospehi: 1.) Je popolnem prikladno za mažo; 2.) vsakemu rabljiv; 3.) se v eni uri posuši; 4.) trudapolno krtačenje je odveč, ker se užo krasen lesk pojavi, ako tla jedenkrat lahko natržeš z volnato cunjó ali pa krtačo; 5.) hrani les; 6.) za parkete in namazana tla po sobah priporoča se voštilo od prirodne barve, za ne namazane in obrabljene namazane sobe barvena voštila, ter se prosi, naj se pri naročbah določi barva. (61) 6—2

Jedna kilo-škatulja z Dunaja velja 1 gld. 80 kr.

prodajalcem lekarske robe, likačem sob, parketnim tovarnam i. t. d. daje se popust (rabat). Razpošilja se odjemnikom promptno proti povzetji. — Rablini navodi razpošiljajo se radovoljno.

Oswald Oehler

patentovani voščarnici:

Meerane v Saski. Dunaj, I., Annagasse 12.

Zaloga v Ljubljani je pri H. L. Wenclu, Mestni trg. — Išče se, daljše zaloge vedno še ustanavljati.

v

Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: **Deseti brat.** Cena 1 gld.

II. zvezek: **Pripovedni spisi:** Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovence. — Cena 70 kr.

III. zvezek: **Pripovedni spisi:** Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrbani Smukova ženitev, Golida, Kozlovská sodba. — Cena 70 kr.

IV. zvezek: **Pripovedni spisi:** Tihotapec, Grad Rojinje, Klosterski žolnir, Dva brata. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštnino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 17

Žepni robci
tu- in inozemski fabrikat
beli in pisani; pavola, platno, svila
naramnice
najboljši fabrikati in sostave.

Specijalitete:

Gumbi za zavratnike, manšete in naprsni gumbi za srajce, kravatni držec, kravatne iglice itd. (63) 4

Največja zaloga, najnovejši in najboljši fabrikat in kar móči po najnižjih cenah.

J. C. HAMANN

Mestni trg.

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.